

Nieuwsbrief

Stedenband

Leiden - Toruń

Nummer 2, december 2008

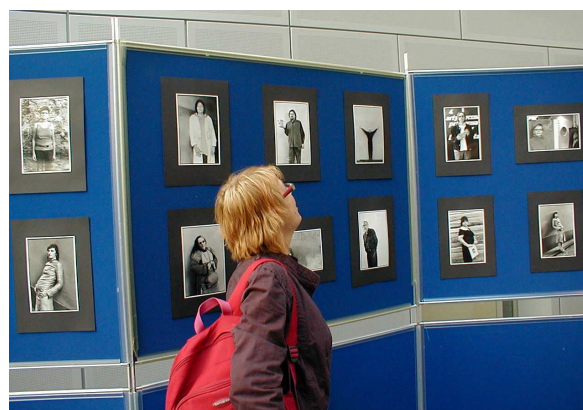
De Stedenband Leiden - Toruń bestaat 20 jaar

In 1988 is de gemeente Leiden een stedenband aangegaan met de Poolse gemeente Toruń. In de loop der jaren heeft dit geleid tot sportieve, culturele en werkgerelateerde contacten, wat met name tot uitdrukking komt tijdens de jaarlijkse uitwisseling over en weer. Niet zelden heeft dat geleid tot hechte vriendschappen. Reden voor een feestje dus. Een vriendschapsfeest. Om de hechte band tussen mensen uit twee steden te vieren. In september kon je overal in Leiden Toruń tegenkomen.

Ik vind dat ik véél te weinig in de stad kom en dingen doe, dus had mij voorgenomen om me er helemaal in te storten: in één week naar het wandelcafé, etalages kijken, naar de film, uit eten, exposities bezoeken, naar optredens, en een feest!

Nou, het is een drukke week geworden! Bij het wandelcafé op vrijdag heb ik prachtige foto's gezien van het gebied ten noorden van Toruń; ik zag mezelf al na een lekkere wandeldag de benen strekken bij een van de overnachtingadressen. Zondag was ik in Oud Poelgeest, waar ik erg in verleiding werd gebracht een prachtige ets te kopen, maar ik heb hem helaas laten hangen.

Wandelend naar de bibliotheek voor de opening van de fototentoonstelling kwam ik maandag niet alleen voorbij één van de galeries waar foto's hingen die verschillende fotografen hebben gemaakt in Toruń, maar ook langs de boekwinkels die Poolse boeken en foto's bij elkaar hadden gezet en het levensgrote stadsgezicht (met foto's!) dat in de etalage van V&D was gemaakt. Foto's, foto's en nog eens foto's. Mooie foto's van echte fotografen, leuke foto's van deelnemers aan de vele uitwisselingen. Je kwam ze tegen als je lekker wat ging drinken in de stad, als je in de winkels wat snuffelde, naar de kapper ging, een boek uit de bibliotheek haalde of wat moest doen in het Archief of het Stadsbouwhuis.

Joanna, stedenband medewerkster uit Toruń, bekijkt de fototentoonstelling van Wim Lamboo

Op dinsdag kwam ik in de Breestraat hardlopers tegen. Op weg naar de officiële opening met toespraken en het Chopin recital door Ina van Rijnberk-Mondeel in het Stadhuis legden zij vanuit Den Haag het laatste stuk af met fakkels!

Woensdag vond ik een gaatje voor de film Tricks, waar ik helemaal gelukkig van werd omdat ie zo ontroerend was, zonder dat er een Hollywood-traan aan te pas hoefde te komen. Doorfietsen voor het Poolse toetje in het eetcafé, waar ik nog net een paar Poolse gedichten mee kon luisteren. Donderdag heb ik helaas de Poolse lunch in het Rijnlands Revalidatie Centrum gemist, maar 's avonds was ik wel bij de wonderlijke muzikale reis die Bogdan Holownia ons voorspeelde op de piano. Vrijdag schoof ik laat in de avond aan bij de thuisbioscoop, maar of het nou Wit, Blauw of Rood is die ik heb gezien... Ik weet het niet meer!

(vervolg op pagina 2)

In dit nummer onder meer:

Ook in Toruń werd feest gevierd	2
Ik had geen idee wat me boven het hoofd hing	3
De najaarsreis naar Toruń	4
Te gast in Toruń	6
'White socks' stelen show op jaarlijkse ontmoetingsavond	9
Leiden kampioen Fair Play in Toruń	10
Estafetteloop Leiden - Toruń 17 - 25 oktober 2009	12

(vervolg van pagina 1)

Tenslotte zaterdag, de grande finale in het Spoorstadsplein met een prima maaltijd en de geweldige klezmermuziek van de Shtetl Band Amsterdam.

Foto: Rob Bogerd

Moe, maar voldaan, zo voelde ik me wel na deze week. En misschien is er, bij het uitkomen van deze nieuwsbrief, nog wel een staartje te zien in de vitrines van het stadhuis. Een greep uit al die mooie, leuke, lieve dingen die we hebben gekregen en meegenomen uit onze zusterstad Toruń.

Els Koeneman

Van de redactie

De stedenband Leiden-Toruń vierde dit jaar haar twintigjarig bestaan. In deze nieuwsbrief kunt u lezen hoe dit feit in beide steden feestelijk is gevierd.

Ook kunt u lezen hoe verschillende Leidse inwoners hun bezoek dit najaar aan Toruń hebben ervaren, en wat er volgend jaar op het programma staat.

Wij wensen u veel leesplezier, Prettige Kerstdagen en een Gelukkig Nieuwjaar. Ofwel:

Ofwel Zdrowych i Wesolych Świąt Bożego Narodzenia oraz Szczęśliwego Nowego Roku.

Colofon

De nieuwsbrief van de Stichting Stedenband Leiden - Toruń is bestemd voor iedereen die is geïnteresseerd in de stedenband.

Redactie: Joep Creyghton, Greet Dusseldorp,
Aggie van der Hoek, Aad Straathof, Gerard Telkamp
Opmaak: Aggie van der Hoek

Stedenbandwerkgroep Leiden - Toruń

Voorzitter: Dirk Jan Binnendijk
Telefoon 071 - 541 65 64
djbinnendijk@xs4all.nl
Secretaris: Carel van Ingen
Telefoon 071 - 516 70 29
Fax 071 - 516 50 04
Postbus 9100, 2300 PC Leiden
c.van.ingen@leiden.nl

Website: <http://go.to/stedenband>

Leiden, december 2008

Ook in Toruń werd feest gevierd

Het bezoek van de gasten uit Toruń in juni van dit jaar aan Leiden was voor Jagna, stedenband-medewerkster van het eerste uur, aanleiding ons uit te nodigen voor de viering in Toruń in september van het twintigjarig bestaan van de stedenband.

Het zou een gezellig samenzijn worden van de Poolse stedenbandassociatie, en zij stelde het zeer op prijs als wij als Leienaars te gast wilden zijn.

Een vriendin van ons, zangeres Paola Tuin, probeert al jaren met een muzikant uit Toruń de ultieme stedenband tot stand te brengen. Ook zij werd uitgenodigd en ze zou met Bogdan (de pianist) het een en ander ten gehore brengen. Mijn partner Ron werd gevraagd zijn gitaar mee te nemen om bij de picknick gezellig wat te spelen.

Donderdag 28 september was het zover en vertrokken we met z'n drieën in de auto richting Toruń.

Vrijdag rond 16.30 uur kwamen we aan bij het Podmurnagebouw, waar wij zouden slapen. Een geweldig onthaal en ... echt waar, wij sliepen in de torenkamer.

Ik ben eerst nog gaan zwemmen (na enige omzwervingen vond ik het zwembad en de weg terug). Het bleek dat wij verwacht werden bij de opening van een fototentoonstelling en later bij een diner. Gelukkig hadden wij nette kleding bij ons. Wij waren verrast, omdat het een informeel verblijf zou zijn. Wat word je als gast toch geweldig verwend in Polen.

De volgende ochtend hebben we door de stad gewandeld en om 13.00 uur werden we verwacht bij de lunch. Daarna gingen we naar de oranje-parade. Deelnemers aan deze parade waren mensen uit Toruń, onder andere burgemeester Zaleski, medewerkers van de universiteit en in Toruń wonende Nederlanders. Gelukkig had ik een oranje jas bij me, en Ron een oranje stropdas (ook nog een uitgeleend aan wethouder John Steegh....waar blijft die das!) en voor Paola een oranje sjaal.

Na de presentatie van de Nachtwacht liepen we met z'n allen in de optocht mee naar het Podmurnagebouw, waar een picknick zou plaatsvinden. Daar mochten we alweer eten: hutspot, haringsalade en..... oliebollen. Het was zo druk, dat er voor ons niets meer over was (na een uitgebreide lunch was dat maar goed ook). Op een groot podium werd aan kinderen Nederlandse les gegeven. Ron en Paola hebben later ook nog gezongen en gespeeld.

Petra Hoogveen

Ik had geen idee wat mij boven het hoofd hing

Toen ik door Roland Mulders werd gevraagd om tijdens de feestelijke viering van de 20-jarige stedenband tussen Leiden en Toruń piano te spelen, had ik geen idee wat mij boven het hoofd hing. Maar ik voelde een flinke dosis enthousiasme en ik zei al gauw: Ja!

Na de eerste confrontatie met de vleugel in het stadhuis werd het aanvankelijke enthousiasme wel geluwd, want o, wat klonk dit beestje bedroefd en wat was er toch aan de hand met het pedaal en het mechaniek? Ook waren er akoestische problemen.

Nog nooit heb ik voor een optreden zo dikwijls de behoefte gevoeld om een instrument op te zoeken en er veel, veel op te spelen.

Op een zomerse dag, toen zij er wat beter aan toe was, ontdekte ik dat 'Clara' wel degelijk karakter bezat. Zij bleek toch iemand met diepgang te zijn en zij begon nu zelfs mooi te zingen. Werd ik dan toch een beetje verliefd op haar?

Ongeveer een week later, toen het flink geregend had, verkeerde Clara echter weer in ziekelijke toestand. Bij sommige toetsen bleek zij nauwelijks in staat respons te geven, als je ze aansloeg. Bij enkele zelfs helemaal niet. Ik zal er verder maar niet te veel over uitwijden, maar op die 16e september wist ik nog steeds niet zeker hoe ik haar aan zou treffen. Een paar keer had zij mij laten zien wat zij in zich had, maar zou dat nu ook weer het geval zijn?

De hemel zij geprezen, op deze feestelijke dag was Clara in opperbeste stemming. Dat bleef zo tot ongeveer halverwege het 4e spelstuk van het hoofdprogramma, de polonaise in c-mineur van Chopin. Toen begon zij licht ontstemd te raken, maar gelukkig niet al te zeer. Bovendien was de atmosfeer zo gevuld met vrolijkheid en hartelijkheid, dat, vermoed ik, weinig mensen hier hinder van hebben ondervonden.

Na een korte pauze stond de Fantaisie Impromptu op het programma. Maar dat vond Clara eigenlijk een beetje teveel van het goede op haar oude dag. Zij begon te protesteren tegen de snelheid. Haar repetitie-mechaniek kon het niet goed aan. Toch gedroeg zij zich nog steeds waardig. Zij bezat immers die bepaalde kwaliteit die je niet meer of zelden bij modernere instrumenten aantreft. Maar na afloop was het alsof ze fluisterde: "Als je nog eens op mij speelt, doe het dan wat rustiger aan met mij. Ik ben per slot van rekening niet meer de jongste".

Ik moet onwillekeurig glimlachen, wanneer ik aan Clara denk. Zoals je dat ook kunt hebben wanneer je terugdenkt aan een dierbare vriend of vriendin uit je jeugd. Toch was het een geweldige avond en Clara droeg daaraan bij. De sfeer was opmerkelijk en werkte heel bevorderlijk op alles wat er plaatsvond.

Mooi om die betrokkenheid tussen mensen van deze Nederlandse stad en die Poolse stad te ervaren. Roland had mij er reeds het een en ander over verteld, maar op die avond was het pas echt voelbaar.

Vervolgens bracht dezelfde week voor mij een absoluut gedenkwaardige avond: donderdag 18 september!

Ik had juist mijn twee kinderen naar bed gebracht en kwam pas om ongeveer 21.00 uur aan in de Burcht, waar jazzpianist Bogdan Holownia reeds speelde.

Meteen viel mij op: wat een mooi licht toucher heeft deze pianist en wat maakt hij spontaan contact met zijn publiek. (Daar kunnen wij (afstandelijke) klassieke pianisten heel wat van leren). Humor ontbrak ook bepaald niet op die avond.....

Maar toen ... magisch moment ... begon Bogdan muziek te spelen, die mij wel heel erg aansprak. Ik hield mijn adem in. Later kwam ik erachter dat dit muziek was van de componist Jared Wasowski.

Voor mijn gevoel bezit deze muziek een soort etherische kwaliteit, iets van een andere dimensie. Zij is duidelijk te onderscheiden van andere jazzmuziek.... Of is het eigenlijk geen jazz? Ik moet meteen bekennen dat ik niet echt een jazzkenner ben, maar wellicht snappen degenen die daar aanwezig waren wat ik bedoel.

Bogdan speelde Wasowski zo genuanceerd en poëtisch, met een zo zuiver gevoel voor timing en dan die mooie lichte aanslag.....Ik kan het niet goed met woorden beschrijven, maar het was hier alsof in eerste instantie de muziek de pianist had uitgekozen in plaats van andersom. Als je mij verteld zou hebben dat Bogdan en Wasowski tweelingbroers zijn, had ik dit stellig geloofd.

foto: Jan Oldenburger

Holownia en Wasowski, een unieke combinatie, zoals ook op de CD Zmierch ('zonsondergang'). Deze muziek maakt je zo blij en ontspannen tegelijkertijd. Via deze CD wordt ook andere jazzmuziek interessant is mijn ervaring, zoals op de CD Sen. Uiteraard met Holownia als pianist.

Een ontmoeting met deze bijzondere pianist heb ik vooral te danken aan Roland Mulders, bij wie Bogdan logeerde, en die met grote toewijding en met hart en ziel op het communicatieve vlak veel betekend heeft in het smeden van banden tussen mensen van twee verschillende steden, onverbreekelijk met elkaar verbonden. Blij dat ik daar deel van uit heb mogen maken. Ik zal die 16e en 18e september - anno 2008 - niet licht vergeten.

Ina van Rijnberk-Mondeel

Bogdan Holownia aan Roland Mulders

Van: interia

Verzonden: zondag 16 november 2008 12:00

Aan: Roland Mulders

Hi Rolando !!

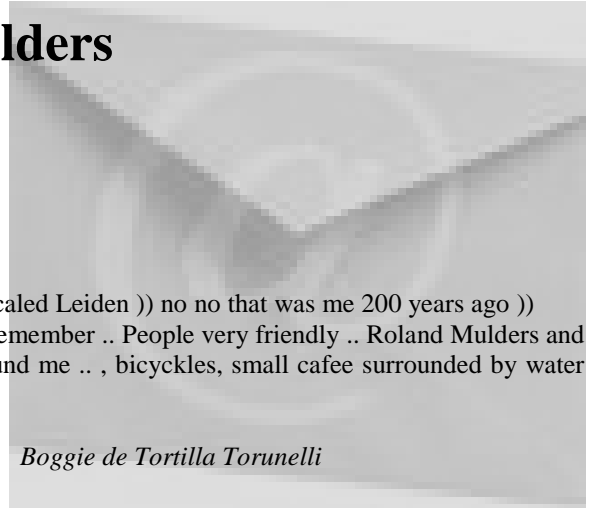
Here are my impressions from Leiden))

I was running on my horse Joseph seven days to reach a beautiful place caled Leiden)) no no that was me 200 years ago))

My trip to Leiden .. my first time in Holland .. so many great thinks to remember .. People very friendly .. Roland Mulders and His Family .. I was living like a king !! Great pianos , nice people around me .. , bicyckles, small cafee surrounded by water smiling to me.. saying.. Hi Boggie !! nice > to have you here !!

All those pictures stay in my heart forever!!

Thanks for all those beautiful moments, for Your Big Heart and smile)) *Boggie de Tortilla Torunelli*

De najaarsreis naar Toruń

Met 39 personen vertrokken we dinsdag 21 oktober j.l., stipt op tijd, om 22.00 uur, voor onze jaarlijkse reis naar Toruń. Het was deze keer stouwen in het bagageruim, want het jeugdtheater had een hele uitrusting te vervoeren, maar er was ook veel materiaal dat mee moest naar het verzorgingstehuis in Toruń. Daarbij kwam ook nog de deels gedemonteerde kruiwagens en de zakken narcissenbollen die Aad Straathof wederom gratis had geregeld.

Ruim 1200 km hadden we af te leggen. De chauffeur had er echt zin in, en het gebrek aan een geopende Raststette bracht ons voor de eerste stop na ruim drie uur, ver in Duitsland.

Vele kilometers verder liepen we na Poznań tegen een omleiding aan die ons lange tijd over smalle B-weggetjes en door vele klein dorpjes voerde. We belandden zelfs achter een rouwstoet en konden met eigen ogen bekijken hoe een overledene naar de laatste rustplaats werd begeleid. De grote drukte en de vele kransen en graftakken lieten zien dat het wel een zeer geliefd persoon moest zijn geweest. Een blik vanuit de hoogte van de bus op de begraafplaats gaf zicht op een druk geheel aan monumenten en fleurige bloemen. De doden blijven hier lang herdacht.

De tijd schreed voort, maar de kilometers telden maar langzaam aan op de smalle wegen naar Toruń, waar Peter ons behendig overheen stuurde. Rond half vijf maakten we de haarspeld langs het station om het voor de bus te lage viaduct te ontwijken en werden we door Carel geattendeerd op het zicht van de 'oude Stad Toruń' aan de Wisła bij schemerlicht.

De ontvangst was hartelijk met lekkere hapjes op tafel en uiteraard werd de bietensoep rondgedeeld.

Er was zoveel te regelen dat Jagna, onze gastvrouw namens de stedenband Toruń, bijna werd bedolven onder de vragen. Maar als altijd stond zij als een rots in de branding. Alles was geregeld en dus tijd voor een drankje in de kelder van het Podmurnagebouw.

Voor de volgende dag had Jagna allerlei programma's georganiseerd. Jan Laurier, Jos, Luud en ik zouden het rioleringsstelsel en de vuilwaterzuivering van Toruń gaan bekijken. Helaas moest Jan vanwege een kiesprobleem verstek laten gaan. Tot onze verbazing werden we naar de drinkwaterzuiveringsinstallatie voor

de stad Toruń en omgeving gebracht. Een uitermate interessante excursie. Met grote verwondering keken we naar het inwendige van een vergaande geautomatiseerde drinkwaterinstallatie fabriek.

Om 13.00 uur was er een excursie gepland bij een oude watertoren, waar een deel van de groep ook naar toe gekomen was. Ook hier weer een leuke rondleiding. Studenten gaven ons in prima Engels uitleg hoe van hieruit vroeger de watervoorziening voor de stad geregeld was. De technische details werden hun ingefluisterd door de beheerder.

Om 17.00 uur stond de ontvangst van de groep bij de burgemeester op het programma. De jeugdtheatergroep was op dat moment voorbereidingen aan het treffen voor hun uitvoering in Inowroclaw, waar een deel van onze groep een kijkje ging nemen. Het optreden, dat slechts eenmalig kon zijn, was een groot succes.

Ontvangst bij de burgemeester van Toruń

foto: R Emmelt Scheringa

De burgemeester verwelkomde de groep uit Leiden en vertelde nog wat over de 24e juni (de jaarlijkse feestdag van Toruń) en over de parade in Toruń de 29e september, toen het 20-jarig bestaan van de stedenband Leiden - Toruń werd gevierd. De burgemeester gaf aan dat de oude stad oranje gekleurd was, met als hoogtepunt de uitbeelding van de Nachtwacht door een grote groep vrijwilligers. Voor de hele groep werd een mand met pierniki (een speciaal Toruńse lekkernij) aangeboden. Verder waren er voor een ieder persoonlijk wat hebbedingetjes als herinnering aan de stad Toruń,

die (te) gretig aftrek vonden.

Na afloop ging een deel van het gezelschap naar het poppentheater, dat in die dagen een groots opgezet festival had. Anderen gingen uit eten of mee terug naar de gastgezinnen. In de late uurtjes kwam een groot deel van de groep elkaar weer tegen in de kelder van het Podmurnagebouw.

Vrijdagmorgen vertrokken we naar Bydgoszcz, waar een gids ons opwachtte voor een rondleiding door deze aantrekkelijke stad met een interessante historie, maar toch niet zo mooi als de oude stad Toruń.

foto:Remmelt Scheringa

De gids eindigde bij een restaurant, waar we een lunch aangeboden kregen van de Toruńse stedenband werkgroep. Het aardige van dit restaurant is dat het gerund wordt door een orde van kloosterzusters en dat de opbrengst ervan ten goede komt aan de

plaatselijke caritas.

Voor zaterdagmorgen was een gevarieerd programma aanbod geregeld: wandelen in de natuur, pierniki bakken of het museum. Voor een enkeling was dit de gelegenheid om inkopen te doen in het centrum.

's Middags stond in het Podmurnagebouw een prachtig hapjesbuffet klaar, waaraan een ieder zich te goed kon doen. Het was tevens het begin van het afscheid. Met vriendelijke woorden naar de stedenbandorganisatie in Toruń en na de tevredenheid van de deelnemers uitgesproken te hebben, heb ik de mand met lekkernijen, die we van de burgemeester hadden gekregen, aangeboden aan de jongeren van de theatergroep en Cardea als dank voor hun positieve bijdrage aan deze reis. Luid applaus onderstreepte de instemming van de andere deelnemers voor dit gebaar.

Om stipt 21.00 uur vertrokken we en reden via een goed uitgestippelde route naar Poznań. Ruim twee uur voor op het schema werd de chauffeur in Berlijn gewekt om tijdig het stuur over te nemen. Met een aankomsttijd van 13.30 uur terug in Leiden braken we alle records op deze afstand. We kijken terug op een leuke, voorspoedige maar ook nuttige reis.

Wilbert Hettinga

Een wonderbaarlijk zangcontact

De donderdagmorgen die volgde op onze aankomst in Toruń, verscheen bij het Poortgebouw aan de Podmurnastraat onze jonge, knappe gastheer Michal Hakduczenia, zoon van een orthodoxe priester, met wie wij die ochtend een uitwisseling zouden hebben.

Met mijn zangcollega Ben de Heij liepen we gedrieën - terwijl we het vertrouwde stadscentrum achter ons lieten - een klein uur zigzaggend noordwaarts een blauwe lucht tegemoet. Verscholen in het struweel van gerenoveerd naoorlogs woonbeton opende zich voor ons oog, al dichterbij komend, de aanblik van een uit hout opgetrokken kerkgebouwtje met een spitse toren. Het was een kerkje van de Poolse Orthodoxe Kerk. Een pontificaal kleinood onder de sacrale reuzen als de Sint Jacob en de Sint Jan in Toruń-centrum. Het aantal gelovigen in de wijde omtrek is ongeveer 400, waarvan zo'n 40 per week de dienst bijwonen.

Ben en ik komen uit de wereld van de kerkelijke zang. We hadden een gregoriaans koorcontact via de Poolse kant van de Stedenbandassociatie aangevraagd. Er was gereede twijfel of onze kloosterklanken wel tot hun recht zouden komen in de beperkte ruimte van deze Orthodoxe Kerk van St. Nicolai aan de Podgórnastraat 69 (dus niet Podmurnastraat...). Maar de spanning ebde weg tijdens een door ons met hart en geest gezongen 'Gaudeamus', de antifoön bij de Introïtus op Allerheiligen. Michal zong op zijn beurt prachtige gezangen, o.a. 'De Reinste Maagd' (Byzantijns) en 'Loof de Heer in de Hemelen' (Slavisch). Te midden van een overrompelende mystiek aan Griekse en Russische iconen, kruizen en handschriften geïnspireerd

door oosterse tradities, zong onze Poolse cantor deze liederen van middeleeuwse herkomst met een gedragen bariton. Wetend van de muzikale functie van engelen, zie Jesaja 6:1-4, keken we met een schuin oog naar de beeltenis van de aartsengel Sint Michael in het kerkje. De daaropvolgende stilte voelde als een ovatie! Tot besluit mocht een Alleluja uit onze gregoriaanse zangbundel, 'Graduale' niet ontbreken op deze intrigerende kennismaking met de kerk van Michal.

Naast voorzanger in de kerk van zijn vader is hij ook nog contrabassist van de muziekgroep IKOS (huis in het Grieks) "wat duidt op de naam van een gedeelte van de orthodoxe eredienst", aldus Michal. Met zijn studie musicologie aan de universiteit van Copernicus in Toruń gaf hij het totaal van zijn drukke bezigheden weer.

De waardering voor elkaars 'optreden' hebben we na terugkeer in het stadscentrum in Restaurant de Sphinx met veel genoegen bevestigd bij de koffie met het uitwisselen van onze adressen.

Wilt u meer weten over de geschiedenis van de Poolse Orthodoxe Kerk, bezoek dan haar website: <http://www.orthodox.pl/OrthodoxEng/glowna.htm>

*Aad Straathof,
lid Scola Cantorum, Alphen aan den Rijn*

Dat Leiden een uitwisselingsprogramma had met Polen / Toruń wist ik al jaren, maar het moment van de reis viel nooit gelukkig voor me. Dus toen dat dit jaar wél het geval was dacht ik: bingo! En na de informatieavond wist ik: nú, of nooit! De gezellige Poolse maaltijd in de Polenweek met dat waanzinnig leuke Klezmer orkestje maakte me alleen maar gretiger. Dus op dinsdag 21 oktober stapte ik vol verwachting - en terecht - de bus in...

Al onderweg waren er leuke contacten met heel diverse deelnemers om ons heen en tijdens de stops ook met de wat verderweg zittende reisgenoten. Een zo gevarieerde groep als deze is ook meestal een garantie voor succes.

In Toruń werden we enthousiast verwelkomd door mensen die toen nog niet maar inmiddels nu ook voor mij namen hebben, met name Jagna, maar die al een aantal van ons over en weer kenden van eerdere uitwisselingen. De maaltijd die men had klaargezet was feestelijk, lekker en vooral Pools en we lieten ons die goed smaken. Het programma werd doorgenomen.

En toen waren daar de gastouders die ons kwamen ophalen. Mijn gastgezin bestond uit Dorota, samen met 9-jarige dochter Agata en dit bijdehandje barstte van nieuwsgierigheid naar die vreemde mevrouw uit een onbekend land, die in haar bed kwam slapen en met wie ze haar Engels hoopte te oefenen. Ze had de toren van het raadhuis - compleet met klok! - voor me geboetseerd als welkomstgeschenk! Terwijl Dorota nóg een maaltijd voorbereidde, gaf Agata me vast Poolse les en corrigeerde streng mijn natuurlijk-niet-helemaal-commel-faut uitspraak. Soms betekende echter haar kordate 'tak' dat ik erin geslaagd was er toch iets van te bakken... Het werd een late avond: er viel zóveel te vragen en te vertellen...

De volgende (eerste) dag bezochten we met een paar mensen een verpleeghuis. Ik was verrast over de hoge standaard van de voorziening, en van zorg en aandacht voor de bewoners. Dit bleek overigens wel de koploper te zijn in zijn genre. Zó goed zijn ze niet allemaal... Bewoners zagen we aan het 'werk' op een activiteitenafdeling. De financiering verschilt in Polen nauwelijks van onze AWBZ.

Daarna liepen we wat rond in de oude stad, dronken koffie en bezochten 's middags een ziekenhuis. Ook dit was geen doorsnee: een nog vrij nieuwe privé-kliniek. De rondleider, Marek Załucki, was chirurg, gespecialiseerd in darmchirurgie. Zodoende zagen we operatiekamers, spreekkamers en onderzoekkamers voor gastro- en endoscopieën, maar ook hier geen verpleegafdelingen.

De ontvangst door het Gemeentebestuur in Dwór Artusa was feestelijk en met hapjes en drankjes gestoffeerd, zodat we toch niet echt met een lege maag het volgende onderdeel van het programma gingen. Een voorstelling in het poppentheater van Toruń, waar de jaarlijkse Festivalweek gaande was. De voorstelling van een Spaanse groep was bepaald spectaculair!

Verbluffend originele en technisch razend knappe theatervondsten waren losgelaten op thema's als grof geweld en pure porno (?). Dat was wel wat heftig...

Maar nou ja, het was dan ook wel een voorstelling voor volwassenen...

Even nog wat doorzakken in het Podmurnagebouw sloot de eerste en geslaagde dag af.

Mijn gastvriendinnetje Agata sliep toen ik na middernacht thuiskwam, maar had bijna de hele avond nog niet naar bed gewild want: waar bleef ze nou toch, die mevrouw Henny?

De volgende (tweede) dag brachten we met de hele groep een bezoek aan het op ca. 50 km afstand gelegen Bydgoszcz, een stad uit de 14de eeuw. Tweemaal zo groot als het 11de eeuwse Toruń, maar met overwegend nieuwbouw. Het aantal legenden overstijgt royaal dat van de historische overblijfselen. We zagen er o.a. een 15de eeuwse Gotische kerk met warme interieurkleuren en een prachtige akoestiek; een 'eilandje' midden in de stad, Wyspa Młyńska, waar fabrieken stonden. Ook zagen we er een stadsboot op zonne-energie... Mijn enige eerdere bezoek aan Polen was aan Bydgoszcz, 16 jaar geleden met een koor, vanwege een korenfestival. Toen werd er al decennialang aan een operagebouw gewerkt. Dat blijkt 50 jaar geduurd te hebben, maar het ronde witte hypermoderne gebouw is nu metterdaad in bedrijf.

Terug in Toruń hadden we (met drie) in een vestzaktheatertje een ontmoeting met enkele jonge en enthousiaste acteurs van de alternatieve theatergroep WICZY. Ze spelen behalve daar en in heel Polen o.a. kleinschalig locatietheater voor kleine groepjes publiek in bijvoorbeeld een caravan, waarmee ze zich dus ook gemakkelijk kunnen verplaatsen. Ze gaan dit jaar deelnemen aan het (beroemde) Theaterfestival in Edinborough, maar waren ook heel geïnteresseerd in ons LAK-theater, Scheltemacomplex, en bijvoorbeeld ook in het Appeltheater en het Oerolfestival...

We wisselden e-mail adressen uit en zij houden mij op de hoogte als dat ooit tot iets concreets leidt in de toekomst. Wie weet zien we hen nog eens terug in Leiden? Ze namen ons trouwens en passant ook nog mee naar de officiële opening van een expositie van fraaie theater- en filmfestivalposters, gecombineerd met ander grafisch werk. Daarna troffen we onze gastouders in de stad en eindigden de avond opnieuw in de gezellige catacomben van het Podmurnagebouw...

De laatste (derde) dag begon voor mij en een deel van de groep met een excursie naar Barbarka, een natuur-educatief centrum in een prachtig bos, met Piotr als leidman. Lijnbus 27 bracht ons erheen. Het was heerlijk om er relaxed rond te wandelen in een herfstkleurenpracht, waar de onze toch niet echt tegenop kan... Hun landklimaat schijnt te zorgen voor een nóg groter scala aan herfstkleuren dan wij thuis kennen. Er waren een aan St. Barbara gewijd kapelletje, oorlogsgraven en ook een 'gewoon' kerkhof. Wat heel verrassend was: we kwamen zelfs hier bekenden tegen! Een echtpaar fietste ons tegemoet en met een "Hé Hallooooo!" sprongen ze af. Zij leiden het verzorgingshuis waar we in de bus een enorme lading verbandmiddelen voor hadden meegebracht... Carel en zij hadden elkaar op slag herkend van eerdere contacten.

Terug in Toruń trof ik 'mijn' Dorota en Agata voor een lunch in Pierogarnia waar we ook Dora en 'haar' Iza troffen en samen *smulden* we van de heerlijke specialiteit pierogi met allerlei verschillende vullingen. Met recht 'smaczne' dus!

We deden nog wat sightseeing door de oude stad en ik kocht natuurlijk ook wat pierniki (peperkoeken), om daarna terug te wandelen naar wat voor drie

dagen / nachten mijn thuis was geweest... Koffertje pakken, afscheid van Agaatje, en met Dorota terug naar de stad voor het afscheid in het Podmurnagebouw. Een feestelijk koud buffet vol heerlijkheden, wijn, bier en dergelijke stonden voor ons klaar en iedereen die bij de Stedenband betrokken is, was er om nog even gezellig met elkaar te kunnen praten... Om goed 21.00 uur zwaaiden ze ons allemaal hartelijk uit.

Ik ben intussen weer thuis en geniet nog na...

Polen / Toruń & Nederland / Leiden zijn weer een stapje nader tot elkaar gekomen.

Die kleine Agata is maandag met een Hollandse boerenzakdoek omgeknoopt naar school gegaan; met gevulde speculaas en al heel wat Nederlandse woordjes in haar bagage.

Op 11 juni 2009 komt opnieuw een groep uit Toruń naar Leiden, met oude bekenden en nieuwe deelnemers. Mijn Dorota en Agata willen daar graag bij zijn en ze zijn dan zeker ook welkom in mijn huis... Dorota zoekt op internet al naar wat er in Leiden allemaal te zien en te verkennen zou zijn. Zelf heb ik al een polsend contact gelegd met de school waar zij de internationale klas - met ook Poolse kinderen - zouden kunnen bezoeken...

Toruń, do widzenia ... : Toruń tot ziens...

Ik heb er muntjes in de rivier gegooid, dus ik kom vast en zeker terug...

Henny J.P. Belt,

(gezondheidszorg deskundige)

Cardea Jeugdzorg bezoekt Toruń

Voor de tweede keer nam Cardea deel aan het bezoek aan Toruń in het kader van de stedenbanduitwisseling. Vorig jaar gingen drie medewerkers mee om te kijken of het mogelijk was een samenwerking / uitwisseling op te zetten met collega-instellingen in Toruń. Toen zijn verschillende contacten gelegd. In juli dit jaar is er door dezelfde delegatie nog een bezoek afgelegd om de samenwerkingplannen te concretiseren.

Drie organisaties in Toruń spraken de intentie uit met Cardea samen te werken op het terrein van het uitwisselen van jongeren en het uitwisselen van medewerkers. Reden hiervan is dat het een hele verrijkende ervaring kan zijn voor alle betrokkenen. Cardea's collega-instellingen in Toruń zijn: Młody Las (Kindertehuis), OHP ('daghulpcentrum') en MOPR ('Sociale Dienst voor Families').

Afgelopen oktober vertrokken drie medewerkers en drie jongeren van Cardea naar Toruń om samen met onze Poolse collega's en jongeren de plannen uit te werken.

We hebben fantastische dagen gehad. Genoten van het prachtige Toruń en het warme onthaal. Maar ook keihard gewerkt. De jongeren hebben gezamenlijk een plan ontworpen voor een uitwisseling in de zomer van 2009. Eerst zullen in Toruń tientallen jongeren uit verschillende landen samenkomen (o.a. Polen, Nederland, Litouwen en Oostenrijk) om samen het thema discriminatie uit te diepen en elkaars cultuur te leren kennen. Aan het eind van de zomer zullen al deze jongeren naar Leiden komen om gezamenlijk te werken aan een theaterspektakel rondom dat thema.

Zowel in Toruń als bij Cardea gaat iedereen nu hard aan

de slag om dit voor te bereiden en de subsidies aan te vragen.

Naast dit fantastische project zijn er afspraken gemaakt om medewerkers met elkaar kennis te laten maken. Onder andere door gezamenlijk mee te doen aan een Europees project over netwerken (maart 2009) en door een bezoek van onze collega's uit Toruń aan Leiden in juni 2009.

Ook zijn er plannen om met groepen jongeren van Cardea naar Polen te reizen voor werkweken en survivaalkampen (samen met Poolse jongeren).

Cardea is erg blij met de fijne contacten in Toruń. Wij hopen dat alle mooie plannen het komende jaar hun vruchten gaan afwerpen en we nog veel bezoekjes aan deze mooie stad kunnen brengen, samen met veel van onze jongeren en medewerkers!

Catelijne Sillevis
Cardea Jeugdzorg

(Cardea Jeugdzorg is een organisatie in Zuid-Holland voor jeugdzorg. De organisatie biedt jaarlijks professionele hulp aan een groot aantal kinderen en jongeren in de regio met ontwikkelings-, gedrags- en gezinsproblemen.)

ROC Leiden in Toruń

In oktober 2005 bezocht ik Toruń voor de eerste keer. Toen gebeurde dat in het kader van de jaarlijkse herfstreis van de stedenband. Ik ging mee als lid van de stedenbanddelegatie om kennis te maken met Toruń. Als uitvloeisel daarvan zijn wij als unit Handel & Economie van het Regionaal Opleidingscentrum (ROC) Leiden een samenwerking gestart met de middelbare horecaschool; de school waar wij destijds na een slopende busreis van 19 uur met soep en gebak zijn ontvangen. Verscheidene groepen docenten en directieleden zijn met steun van het subsidiefonds Leonardo da Vinci van de Europese Unie, over en weer voor circa twee weken bij elkaar op bezoek geweest. Hieronder wat ervaringen over overeenkomsten en verschillen, opgetekend door de grote groep (van acht docenten), die op de valreep van het tweejarige project, eind maart / begin april 2008, in Toruń (en ook in Warszawa en Gdańsk) is geweest.

De school staat in een buitenwijk van Toruń. Men is nog niet zolang geleden verhuisd van het centrum naar de huidige locatie. Het gebouw is aan renovatie toe. Dat is ook een belangrijke zorg van de school. Het is onder meer vanwege het financieringssysteem van de overheid niet mogelijk om alle renovatiewensen in één keer te verwezenlijken. Elke keer moet er voor een deel geld worden aangevraagd. We zien dat er eerst gewerkt wordt aan de vervanging van ramen en kozijnen, door kunststof kozijnen en dubbel glas. De leerlingen die wij spraken, vonden dit al een hele verbetering, want verleden jaar was het nog erg koud in de school. Ze konden het verschil met verleden jaar goed voelen.

De docenten werken samen in vaksecties, gegroepeerd rond de vakken, dit in tegenstelling tot het ROC Leiden, waar docenten samenwerken in taakgroepen en daar verantwoordelijk zijn voor (clusters van) opleidingen. Het valt op dat het Poolse docententeam veel jonger is dan ons team. De gemiddelde leeftijd zal in Toruń rond de dertig liggen, terwijl dat van ons tussen de veertig en vijftig ligt.

Het Ministerie van Onderwijs en Sport levert de kaders waarbinnen scholen hun onderwijsprogramma vaststellen. Het raamwerk van een opleiding ligt vast; er is niet veel ruimte om eigen beleid te maken. Als een docent een individueel programma wil maken, moet hij dat presenteren en voorleggen aan de directeur. Aan het begin van het schooljaar is er een bijeenkomst van alle docenten. Iedereen moet daarbij aanwezig zijn (dat staat in de wet); hier worden de plannen en lessen gepresenteerd. Er is nog veel ministeriële invloed: zowel wat betreft onderwijsprogramma's als examens.

Kwaliteitszorg is ook een belangrijk onderdeel van de taken van het management. Men moet zich verantwoorden richting ouders, lokale, provinciale en landelijke instanties. Dit neemt veel tijd in beslag; er is nog niet veel geautomatiseerd. Docenten moeten ook twee keer per jaar in hun vakgroep verantwoording afleggen over hun werk.

Het onderwijs in Polen is aan grote veranderingen onderhevig. In 1990 is een nieuwe onderwijswet aangenomen, waarbij het onderwijs totaal vernieuwd werd. Het Ministerie van Onderwijs en Sport (nieuwe naam) is in 2001 gestart met de doorvoering van deze wet. Het vraagt van management en docenten een andere manier van denken en handelen. In de oude tijden was er een streng gereguleerd onderwijssysteem,

waarbij alles centraal geregeld en aangestuurd werd. Nu zijn bijna alle scholen en educatieve opleidingen overgenomen door lokale of provinciale organen. Management en docenten willen heel graag veranderen; zien ook de noodzaak tot verandering, maar weten nog niet goed hoe dat aangepakt moet worden. Het is moeilijk het oude los te laten en nieuwe wegen in te slaan.

Wat opvalt is dat er lesgegeven wordt zoals wij dat jaren geleden hebben gedaan. Er zijn niet veel computers in school, er is geen elektronische leeromgeving. Men gebruikt overheadprojector en vertelt. Leerlingen maken aantekeningen in schrift. Docenten willen wel heel graag gebruik maken van moderne communicatiemiddelen, maar er is niet veel geld.

Leerlingen zijn gedisciplineerd: men staat op als er bezoekers binnenkomen. Ook worden in een oogwenk tafels in groepen geformeerd en die worden ook weer teruggezet aan het eind van de les.

De les Pools waaraan we deelnemen, wordt met verve gegeven. Luid en duidelijk en met een behoorlijk tempo. Al snel kunnen we wat herhalen in het Pools. We leren een paar kleine zinnestukjes. Na twee enerverende lessen kunnen we vertellen wie we zijn, waar we vandaan komen, hoe oud we zijn en waar we werken. En dat allemaal in het Pools. We zijn er trots op. Pools blijft voor ons een moeilijke taal. We doen erg ons best. We krijgen pijn in onze kaken en produceren meer speeksel dan normaal. We realiseren ons hoe moeilijk het moet zijn voor bijvoorbeeld oudere allochtonen in Nederland om Nederlands te moeten leren als jij je hele leven een andere taal hebt gesproken. Onze complimenten voor Monica Matella. Na twee lessen heeft ze bij ons de basis gelegd van de Poolse grammatica en ons de Poolse tongval bijgebracht.

Hugo Snabilie

'White socks' stelen show op jaarlijkse ontmoetingsavond

Zaterdagavond 15 november j.l. vond de jaarlijkse ontmoetingsavond plaats voor geïnteresseerden in de stedenband met Toruń. Ruim veertig personen namen deel aan de voortreffelijke Poolse maaltijd, bereid door 'onze' kok Maarten Vreeken. De Poolse zuurkool smaakte iedereen erg best.

Na het diner vestigde Ton Uijl de aandacht op fotocomposities, afkomstig van de jubileumweek. Zo'n twintig ingelijste composities waren voor ieder aannemelijk bod te koop. Uiteindelijk heeft Ton acht foto's kunnen verkopen.

Na Ton z'n veilingact begon het optreden van de Leidse groep 'White Socks'. De vier mannen en één vrouw brachten bluegrass music, afkomstig uit het Amerika van de jaren vijftig, ten gehore. De meerstemmige songs, vaak religieus getint, werden in een strak ritme begeleid door eenvoudige instrumenten als een onversterkte gitaar, twee kleppende eetlepels die het ritme aangaven en een kartonnen doos als drum.

De drummer gebruikt bij elk optreden een andere kartonnen doos als drum. Volgens zijn zeggen was hij nog steeds op zoek naar de 'ideale' doos.

De groep 'White Socks' is van plan met de herfstreis van 2009 mee te gaan naar Toruń. Dit speciale

muziekgenre zal zeker in de smaak vallen bij het publiek. Samen met Jagna zullen we proberen twee of drie optredens te organiseren in Toruń.

Tussen twee muzikale optredens in trok Edwin van Orsel de aandacht met beelden van toeristische uitstapjes in de omgeving van Toruń. Vooral de vele rustieke dorpjes en stadjes aan de oever van de rivier de Wisła zijn de moeite van het bestaan meer dan waard. Ook liefhebbers van kastelen en ruïnes kunnen in de omgeving van Toruń hun hart ophalen.

Het informele karakter van de ontmoetingsavond met culinaire, culturele en muzikale items, voorziet in een behoefte. Vooral voor mensen die mee zijn geweest met de herfstreis naar Toruń. We proberen aan deze formule ook volgend najaar weer invulling te geven.

Dirk Jan Binnendijk

Gastouders gezocht:

Wij zijn op zoek naar logeeraadressen voor onze Poolse gasten tijdens hun bezoek aan Leiden van 10 - 15 juni 2009. Heeft u nog een bed vrij? Meld u dan aan bij Els Koeneman via elskoeneman@yahoo.com

Wat doen de burenen?

Op een kwartier sporen van Leiden ligt een grote gemeente (sommige mensen zeggen: stad) met een florerende band met een Poolse stad. We hebben het hier over Den Haag, dat al enkele tientallen jaren een bloeiende relatie onderhoudt met collega-regeringszettel (lang geleden eveneens hofstad) Warschau. Het loont de moeite zo nu en dan kennis te nemen van activiteiten van onze zusterorganisatie de Stichting Den Haag - Warszawa.

Een van de meest recente projecten van de Haagse stedenbandstichting is de ondersteuning van de vervaardiging van een Pools-Nederlandse documentaire van leerlingen van de bovenbouw van het Haagse Aloysius College (Benoordenhout) en het Warschause 2 SLO College. De dertig minuten durende documentaire zal een beeld geven van Nederlanders die zich in Polen hebben gevestigd, maar ook van Poolse immigranten in Nederland. Begin november vertrokken twintig Haagse leerlingen met een kunstzinnig vak in hun eindexamenpakket naar Polen, om er te filmen en te interviewen. Het geïntegreerde eindproduct, waarin ook het resultaat van de Poolse filmers in Den Haag zit verwerkt, zal overeenkomsten belichten, maar ook cultuur- en mentaliteitsverschillen tussen beide samenlevingen, in het bijzonder waar het om migranten gaat.

Een project ter navolging? Of in ieder geval ter vertoning in Leiden?

Gerard J. Telkamp

Bron: Weekblad Den Haag Centraal, 21 november 2008

Leiden kampioen Fair Play in Toruń

Jaarlijks organiseert de stad Toruń in Polen, zusterstad van de gemeente Leiden, een internationaal zaalvoetbaltoernooi. Eind 2007 kwam bij personeelsvereniging Stad Leiden een verzoek binnen van de gemeente Leiden en van de Stedenbandorganisatie Leiden - Toruń, om een zaalvoetbalteam naar Toruń af te vaardigen. Eerst moest het nodige geld worden ingezameld. De gemeentelijke afdeling 'Internationale Betrekkingen' en de Concernstaf verstrekten dit, maar vroegen daarbij wel om de voorbereidingen gemeentebreed in te vliegen (vrij vertaald: iedereen moet er aan kunnen deelnemen), zoals Leo van den Nieuwendijk, een van de concerndirecteuren, dat aardig formuleerde.

In het begin van dit jaar werd een competitie uitgeschreven waarvan het aantal inschrijvingen niet geheel aan de verwachtingen voldeed. Uiteindelijk resulteerde een toernooitje met vier teams. Het team van het Sportbedrijf Leiden won de pool en was dus kandidaat om naar Toruń af te reizen.

Op 12 november j.l. vertrok het merendeel van dat team, aangevuld met spelers uit het team 'Stedelijk Beheer' dat tijdens het toernooi tweede werd. Het aantal supporters bleef beperkt tot zes. Dat mocht de gezelligheid niet drukken.

Na een voorspoedige reis, werd op de middag na aankomst nog een stadswandeling georganiseerd.

De eerste nacht overnachtten wij in het mede met subsidie van de gemeente Leiden gerenoveerde Stedenbandgebouw: het Poortgebouw. We vonden het een geweldige locatie. Daar hadden we graag willen blijven, maar dat kon helaas niet.

Vrijdag- en zaterdagavond zouden wij ondergebracht worden in een 'secondary school', een gymnasium / meisjesinternaat voor middelbare scholieren, van Toruń. Die locatie, gebouwd in de jaren van ver voor onze tijd, voldeed volstrekt niet aan onze toch niet hooggespannen verwachtingen. De bedden waren echt te klein, te licht, te gammel en te hoogstapelig. Het 'linnengoed' was van een versleten kwaliteit. Als we iets voor Toruń kunnen doen, dan zou daar best eens geld ingestoken mogen worden (deze opmerking is voor mijn rekening). In overleg hebben wij ons daarom gehuisvest in het Mercure Hotel HELIOS. Vrijdag hebben wij de markt bezocht.

Maar het ging natuurlijk om het zaalvoetbaltoernooi. Er deden vijftien teams mee; uit Rusland, Oekraïne, Slowakije, Nederland en natuurlijk een aantal Poolse teams waarvan vier teams uit Toruń.

De spelers waren er al van op de hoogte, dankzij enkele spelers die in 2005 ervaring hadden opgedaan, dat het

best eens harde confrontaties zouden kunnen worden.

We cancelden het voorgenomen bezoek aan het Kuuroord Ciechocinek, zodat de supporters er helemaal voor de spelers waren.

Zaterdag was het zover. We speelden in groep II met het Toruńse en twee andere Poolse teams uit Lipno en Golub-Dobrzyn. We traden aan in door het Sportbedrijf gesponsorde Oranje tenue. Dat maakte direct indruk. Er werd met verve gespeeld. We speelden, we verloren, speelden gelijk en wonnen zowaar een aantal wedstrijden. Het was klasse. De supporters lieten zich dan ook niet onbetuigd tijdens de wedstrijden. Het wordt te uitgebreid om van elke wedstrijd verslag te doen. Het charismatische fairplayspel van het team straalde af op de toeschouwers.

Na de eerste dag had het team zich als tweede geplaatst voor het vervolg van het toernooi, op zondag.

We kwamen nu uit in groep B met wederom het team van Lipno, het Fire Guard Toruń (brandweerteam) en een team uit Naklo. Hier werden wij helaas derde waardoor we nog voor de vijfde of zesde plaats konden gaan. We werden zesde. Vermoedelijk doordat we de scheidrechters al een mooi boek over de gemeente Leiden (met dank aan Hein van Woerden) en een vaantje hadden gegeven. We werden beslist niet van de vloer geveegd.

In de game voor de vijfde en zesde plaats tegen Wloclawek werd de uiteindelijke stand 0-1 in ons nadeel. Lipno werd derde.

Na het spelen van de finale Rusland-Biskpiec, die door de Russen met slechts 1-0 werd gewonnen, werd de eindceremonie gehouden en werd het team uit Leiden uitgeroepen tot **FAIRPLAY TEAM** van het toernooi.

Een prachtige beker viel ons ten deel.

Een dergelijke titel leverde ook de nodige invitatie op. Uitnodigingen van de Russische, Oekraïense en Slowaakse teams om volgend jaar of de komende jaren

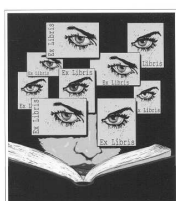
ook aan hun toernooien deel te nemen kwam dus niet geheel onverwacht uit de lucht vallen. Een van de supporters was tevens 'hoffotograaf'. Theo Bloemzaad, bedankt. Ik zou vanaf deze plaats graag een dankwoord willen uitspreken aan de spelers en supporters. Zij waren het die Leiden weer eens op de kaart hebben gezet door hun sportieve spel en enthousiaste supportering.

Deze reis naar Toruń was niet mogelijk geweest, als een aantal mensen zich niet op enigerlei manier zouden hebben ingezet bij de voorbereidingen.

Met dank aan Carel van Ingen (stedenbanddeskundige), sponsors Leo van den Nieuwendijk-Concerndirectie, Hein van Woerden (internationale betrekkingen),

Wim v.d. Vlugt (Stedelijk Beheer), Bert Paauw (Sportbedrijf), chauffeurs Peter en Wim van Brouwer's Tours, voorzitter Stichting Stedenband Leiden - Toruń Dirk Jan Binnendijk, Jagna Wajda (stedenbanddeskundige Toruń), Anita Pronk (afdeling communicatie) en niet in de laatste plaats Rik van der Geest, sportstimulator van het Leids Sportbedrijf. Hij was de drijvende kracht, degene die het sportieve gedeelte voor zijn rekening nam, vanaf het voorbereidend toernooi in mei tot aan de fairplaycup in Toruń.

*Hans van Gerven,
activiteitscoördinator
Personeelsvereniging Stad Leiden*

XXI
Międzynarodowe Biennale
Ekstremizmu Współczesnego
Malbork 2007

Drie Leidse kunstenaars zetten 'Artist in residence' op in Toruń

Op dit moment zijn Wim Lamboo, Jan Oldenburger (fotografen) en Ben Overdevest (schilder-graficus) druk bezig om een kunstenaarswerkplaats op te zetten in zusterstad Toruń.

In samenwerking met de Twin City Association van Toruń wordt een plan opgesteld om tot een vruchtbare samenwerking te komen. Het doel is een plaats te creëren waar Nederlandse (Leidse) kunstenaars voor een bepaalde periode kunnen wonen en werken.

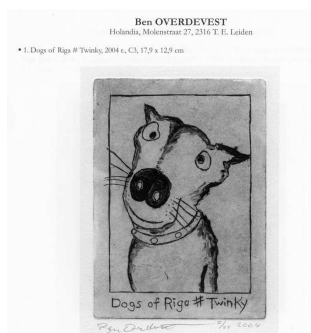
De drie kunstenaars hebben eerder in Polen geëxposeerd, hebben contacten met de gemeentelijke instanties in Toruń en kennen er allerlei kunstenaars. Wim heeft velen van hen al geportretteerd.

Het drietal hoopt op deze manier een interessante culturele uitwisseling op te zetten.

Wim Lamboo en Ben Overdevest in Toruń

Ben Overdevest

Estafetteloop Leiden - Toruń 17 - 25 oktober 2009

Ter gelegenheid van het 20-jarig jubileum van de stedenband Leiden - Toruń is in samenwerking met Loopgroep Leiderdorp een prestatieloop georganiseerd van de Poolse Ambassade in Den Haag naar het Leidse stadhuis. De deelnemende lopers waren zeer enthousiast. Na de loop werd gekscherend gezegd: "Volgend jaar gaan we lopen van Leiden naar Toruń".

Vijf lopers van de Loopgroep Leiderdorp hebben dit idee serieus opgepakt. Onder hen een aantal met ervaring in het organiseren van een soortgelijke estafetteloop: de Roparun van Parijs naar Rotterdam (500 km). De afstand Leiden - Toruń bedraagt echter 1.250 km!

Draaiboek

Op basis van het draaiboek van de Roparun is voor de estafetteloop Leiden-Toruń een team nodig van negenendertig personen. Onderverdeeld in vijftien hardlopers, zes fietsers als begeleiding, negen chauffeurs, drie cateringmedewerkers, drie masseurs, één teamcaptain, één arts en één motorrijder.

Voor realisatie van de estafetteloop is een budget ter grootte van € 12.000,- begroot. Hiervan is minstens € 2.000,- bestemd voor het goede doel van de estafetteloop, het blijf van mijn lijfhuis in Toruń.

De eerste reacties op het idee geven aan dat de estafetteloop realiseerbaar is. Inmiddels hebben zich al vijftien mensen aangemeld voor deelname aan het team, waaronder zes hardlopers. Ook de eerste sponsors zijn binnen. De keuken van het LUMC wil voor het eten zorgen en Coca Cola sponsort de sportdrankjes.

Combinatie met herfstreis

De estafette start op zaterdag 17 oktober 2009 om 15.00 uur. De verwachte aankomst in Toruń is donderdagochtend 22 oktober 2009 om 9.00 uur.

De lopers zijn verdeeld in drie groepen van vijf lopers. De groepen lossen elkaar af na elk uur. Binnen de groep lossen de lopers elkaar af na elke twee kilometer.

In dezelfde week van de estafetteloop vertrekt op dinsdagavond 20 oktober 2009 de bus met deelnemers aan de jaarlijkse herfstreis naar Toruń. Deze groep komt

woensdagmiddag 21 oktober 2009 om 16.00 uur daar aan. De Leidse delegatie kan op donderdagochtend (22 oktober) de intocht van de estafetteloop in Toruń meemaken. Familieleden van lopers en begeleiders krijgen de mogelijkheid om met deze busreis mee te gaan.

Voor de lopers en begeleiders is er de mogelijkheid het programma van de herfstreis vanaf donderdag (22 oktober) mee te maken. Met onder andere officiële ontvangst door gemeente Toruń, theaterbezoek, excursie buiten Toruń, rondleiding door historisch centrum, etcetera. Het complete team wordt ondergebracht in hotels in de stad..

Het is de bedoeling dat beide groepen in de loop van zaterdagavond (24 oktober) uit Toruń vertrekken.

De verwachte terugkomst in Leiden is zondagmiddag (25 oktober) om 14.00 uur.

Dirk Jan Binnendijk

Schedel van held van Toruń ontdekt

De in Toruń geboren koopmanszoon Nicolaus Copernicus (Mikolaj Kopernik) (1473-1543), sterrenkundige en hemelbestormer, een van de honderd belangrijkste personen uit de wereldgeschiedenis, naamgever van de universiteit van zijn geboortestad en eveneens van de peperkoeken uit onze Leidse zusterstad, liet tien grijze haren na in het Calendarium

Romanum Magnum, een boek uit zijn bibliotheek dat na de invasies van de Zweden in de zeventiende eeuw uiteindelijk in de universiteitsbibliotheek van Uppsala terecht kwam.

Op 20 november 2008 koppelde een Pools-Zweeds onderzoeksteam dank zij DNA-onderzoek deze haren aan een schedel gevonden in de kathedraal van Frombork (Frauenburg) in Noord-Polen, waar Copernicus sinds 1512 kanunnik van het domkapittel was. De bisschop van Frombork heeft Kopernik nu een mooie sarcofaag beloofd. Reden voor een bedevaart vanuit Leiden of Toruń.

Gerard J. Telkamp

Bronnen: NRC Handelsblad van 21 november 2008 en Winkler Prins 1949